Historische Vereniging Dorp Diepenveen en omgeving

NIEUWSBRIEF nr. 13

Historische Vereniging Dorp Diepenveen en Omgeving *oktober 2005*

Komt u ook dit jaar weer naar de historische avond?

Deze wordt gehouden op donderdag 10 november in de 'HOF VAN SALLAND'. Iedere inwoner van Diepenveen is welkom.
De avond begint om 20.00 uur, maar om 19.30 uur is de zaal open. Dan kunt u alvast een kijkje nemen bij de expositie over hoeden en klederdrachtmutsen, verzorgd door de textielgroep, en bij de foto-expositie, verzorgd door de fotoarchiefgroep.
Programma:

- De textielgroep vertelt iets over de tentoongestelde hoeden en mutsen. Zo hoort u over het verschil tussen mutsen die voor de rouw werden gebruikt en mutsen die werden gedragen bij een trouwerij en kunt u zien dat de stand waar je deel van uitmaakte, invloed had op de soort hoed die je droeg;
- Vervolgens krijgt u een film te zien. Deze wordt ingeleid door de fotoarchiefgroep;
- Om 21.00 uur is er een pauze van een half uur waarin u de hoeden en de tentoongestelde foto's kunt bekijken, onze boeken: 'Paal en Perk', 'Interviewboek deel 2' en 'Bezit van het vrouwenklooster' kunt kopen (sinterklaasideetje?) en natuurlijk kunt bijpraten;
- De avond wordt afgesloten met een voordracht van Bertus Keurhorst uit Wesepe.
  Het enige wat we daarover kunnen zeggen, is dat het 'iets met dialect' heeft te maken, maar dat het een vrolijk en onderhoudend half uurtje gaat worden, staat vast.

Onthulling tekstbordje

U heeft waarschijnlijk wel eens het beeldje bewonderd dat op het Kerkplein staat. Het stelt twee nonnen voor uit de Middeleeuwen en herinnert ons aan het vrouwenklooster dat op deze plek stond tussen 1400 en 1578. Het beeldje is gemaakt door de vroegere burgemeester mr. S. Crommelin van de voormalige gemeente Diepenveen.
De Historische Vereniging heeft vlak voor het Monumentenweekend van 3 en 4 september - met dit jaar als thema 'religie'- een tekstbordje laten maken bij dit beeldje. Op vrijdag 2 september werd het onthuld door mevrouw M.M. Crommelin-Huyssen van Kattendijke.

Het bordje heeft de volgende tekst:

Op deze plek stond tussen 1400 en 1578 het Vrouwenklooster Diepenveen. Het beeld geeft de geloofsstrijd van een novice weer. Zij weet nog niet of zij in het klooster wil blijven. Moeder-overste troost haar.
Burgemeester mr. S. Crommelin maakte dit bronzen beeld en noemde het 'Bemoediging'.

De onthulling van het bordje was aanleiding voor een interview met mevrouw Crommelin.
U leest dit interview verderop in deze nieuwsbrief.

In deze nieuwsbrief:

De geschiedenis van Oud Rande;
Interview met mevrouw Crommelin;
Sallandse spreekwoorden;
Afscheid van ons domineesechtpaar;
Nieuws uit het bestuur;
25 jaar kinderdagkamp.

Historische Vereniging
Dorp Diepenveen en Omgeving
Opgericht november 1998

Bestuur
- Herman Hogen Esch (voorzitter)
- Leo Hattink (penningmeester)
- Harrie van Klaveren (secretariaat)
- Wilbert Derksen (lid DB en interviewgroep)
- Hans Ekkel (PR-groep)
- Jan van Ginkel (verzamelgroep)
- Jan Harmelink
- Lamberthe de Jong
- Harry Mulder (fotografie en fotoarchiefgroep)
- Joke Riemersma-Veeneman
- Annie de Ruiter-Vossebelt
- Wim A. Roetert (contact knipselgroep)

Overige contactpersonen
- Riek Visser (textielgroep)
- José Groen-Bekema (Nieuwsbrief, tel.: 592992 emailadres: josegroen@home.nl)

Correspondentieadres
Stijne van Sallandtstraat 95
7431 GP Diepenveen
tel. 0570-560673
hisverdiepenveen@hotmail.com

Verzameladres historische artikelen en foto's:
- Jan van Ginkel, Dorpsstraat 2, Diepenveen

Expositie- en werkruimte bibliotheek:
- Gerry Berends en Theo Hoetink (contactpersonen). In de vitrine is historisch materiaal te zien.

Fotoarchiefgroep in de Openbare Bibliotheek:
Dinsdagmiddag van 14.30-16 uur

Contributie
€ 11,50 per gezin per kalenderjaar.
Rabobank Deventer
nr. 37.77.33.628

© Historische Vereniging Dorp Diepenveen en Omgeving.

PR-groep: Catherine Bolkestein, Ben Droste, José Groen-Bekema, Hans Ekkel, Lamberthe de Jong, Harrie van Klaveren en Haijo Zwager
Eindredactie: José Groen-Bekema
Foto's: Harry Mulder, Fotoarchief Historische Vereniging
Druk: De Kroon, Olst

ISSN 1569-7878 Verschijnt 2x per jaar

De geschiedenis van Oud Rande

Tijdens de poëzieavond op 14 maart in de bibliotheek vertelde Ben Droste over Oud Rande

Kracht en macht

Van de weinige grote bouwwerken uit het verre verleden van Diepenveen waarvan resten bewaard zijn gebleven is de havezate Rande het één na oudste. Het alleroudste is het zusterklooster dat al vanaf 1400 uit het diepe veen werd opgetrokken. Op de plek in Rande waar nu nog de vierkante toren staat bouwde de ridderlijke Willem van Doetinchem tussen 1570 en 1574 zijn kasteel.

Van beide grote bouwwerken is alleen het stuk bewaard gebleven dat het best uitdrukt waar ze voor dienden: de kloosterkapel en de verdedigingstoren. In een klooster verzamelden zich mensen die de wereld verlieten om zich ongestoord aan hun godsdienstig ideaal te kunnen wijden; de kloosterkapel was voor hen de centrale plek. In een kasteel verschansten zich mensen die aanzien en macht verworven hadden; de toren was hun laatste verdedigingslinie wanneer hun macht met geweld werd aangevallen.

Merkwaardig genoeg is de toren van Rande nooit gebruikt om vijanden te weerstaan maar daarentegen wel als plaats van gebed. Want toen de christenen zich in twee grote kampen verdeelden - protestanten en katholieken - en de protestanten in de Lage Landen de overhand kregen, stelde de heer van Rande zijn toren beschikbaar als schuilkerk voor de katholieken uit de omgeving. In die tijd waren er dus twee kerken in Diepenveen.
In de kapel van het oude klooster loofden de protestanten hun Heer, in het kasteel van Rande prezen de katholieken dezelfde Heer op hun manier. De benedenverdieping van de toren werd voor dit doel verfraaid en dat is nog steeds te zien. De ribben die het gewelf opvangen eindigen in de symbolen van de vier evangelisten en komen in het midden samen in een rozet dat met Griekse letters verwijst naar de man wiens biografen ze waren.

De ridder en zijn havezate

De ridders van Rande hebben hun bezit nooit gewapender-

Oud Rande in de jaren zestig. De toren is op de foto niet te zien. Deze staat afgebeeld op het logo van de vereniging.

hand hoeven te verdedigen. Het waren ook niet de geharnaste vechtjassen die we kennen uit de ridderverhalen. Die moest je ook toen al in de boeken zoeken. Willem van Doetinchem, heer van Rande, heette dan ook niet een ridder maar een geridderde, iemand die behoorde tot het ridderschap. In de taal van onze tijd: een plattelandsbewoner van adel. Maar dat was toen wel meer dan een eretitel. Een geridderde telde mee en had recht op een zetel in het bestuur van de streek, op voorwaarde dat hij goed in de slappe was zat en een huis bewoonde dat erkend was als een woonstee voor een bestuurder - een havezate heette dat. In de zestiende eeuw kwam daar nog een voorwaarde bij: een Statenlid moest protestants zijn. Willem van Doetinchem was net als zijn vader één van de bestuurders van de Overijsselse Staten. Hij werd echter uit dit bestuur gewipt toen hij weigerde om het katholieke geloof te verruilen voor het protestantse. Zijn woonstee Rande werd een 'slapende havezate'. Met andere woorden, huize Rande bleef een adellijk huis, geschikt als ambtswoning voor een bestuurder, maar er zat tijdelijk de verkeerde man in. Mocht er later weer een geridderde komen wonen die aan de overige voorwaarden zou voldoen, dan ging het recht op een bestuurszetel automatisch op hem over.

Een gewapende stoelendans

Het is trouwens niet helemaal waar, dat de heren van Rande hun bezit nooit met de wapens in de hand hebben hoeven te verdedigen. Maar de strijd ging op dat moment niet over de havezate Rande. Twistappel was het gestoelte in de kerk - in dit geval de oude kloosterkapel, de protestantse kerk dus - waar een latere heer van Rande oude rechten op kon laten gelden. Vlakbij Oud Rande ligt het landgoed de Roobrug. Daar woonde in het begin van de achttiende eeuw *Antonius Mattheus*, een belangrijk man in Deventer en rector magnificus van het Atheneum aldaar.

Vlak voor zijn dood in 1719 bepaalde hij, dat uit zijn nalatenschap vijfduizend gulden bestemd was voor de restauratie van de zwaar vervallen kerk van Diepenveen. Boven de toegang tot de kerk herinnert een gedenkplaat aan deze weldoener. Schepenen en Raad van Deventer besloten na zijn dood, dat de weduwe Mattheus bij wijze van dank een gestoelte links van de preekstoel zou krijgen. Dat was tegen het zere been van *Van Coeverden*, in die tijd heer van Rande en lid van de ridderschap van Overijssel. Op die plek was namelijk zijn gestoelte en hij zat daar bovenop de grafkelder van het adellijk huis Rande. Van Coeverden wist van geen wijken en op 8 december 1720 stuurde het stadsbestuur de onderschout van Colmschate met werklui de kerk in, onder gewapend geleide van een sergeant en acht soldaten. Daar stonden Van Coeverden en zijn twee zoons hen op te wachten gewapend met geweren. De belegeraars dropen af, maar Deventer stuurde versterking en toen moest de heer van Rande alsnog het veld ruimen. Zijn zonen verdwenen een paar dagen in het cachot. Van Coeverden zelf werd niet in de ridderlijke kraag gepakt; dat durfde men een lid van Overijsselse Staten klaarblijkelijk niet aan te doen.

Dit conflict kwam, zoals andere botsingen tussen hoge heren in Diepenveen, voort uit de strijd tussen de adel op het platteland en de stedelijke elite. Toen de stedelijke rijken vanaf de zeventiende eeuw buiten de drukke en stinkende stad een rustige plek zochten, voelden de ridderlijken die van oudsher het buitengebied beheersten zich in hun macht bedreigd. Maar de plattelandsadel en de stedelijke machthebbers zaten samen in het provinciale bestuur en konden hun strijd dus niet openlijk uitvechten. De heer van Rande heeft waarschijnlijk een stok gezocht om de hond te slaan.

Het einde van een kasteel

De havezate Rande wisselde diverse keren van eigenaar. Ook een burgemeester van Deventer, de heer W.H. Cost, heeft er gewoond. Het trotse kasteel raakte in verval toen een erfgenaam die op het nabijgelegen landhuis Smeth's Rande woonde bleef zitten waar hij zat en de havezate leeg liet staan.

Maar in 1838 kreeg de havezate Rande een grote opknapbeurt. Een deel werd afgebroken, de toren kwam los te staan en de rest werd op een lelijke manier verbouwd in een stijl die toen in de mode was, de neo-gothiek.

In 1962 werd dit landhuis met de grond gelijk gemaakt, maar de toren bleef overeind. Delen van het uitgestrekte landgoed werden verkocht.

In 1975 werd het restant van Oud Rande, waaronder de toren, het tuinmanshuis en de laatste boerderij in twee delen verkocht. De huidige eigenaar van Oud Rande, de familie Ten Hagen, heeft de toren laten restaureren en de boerderij laten verbouwen tot een woonhuis.

Het verhaal van Jan en Jans

Onder deze titel is een boekje verschenen over de geschiedenis van het gezin J.J. van Coeverden – van der Meulen, de vroegere bewoners van het huis 'Het Overvelde' te Diepenveen.
Dit jaar is het precies 140 jaar geleden dat in Den Haag het huwelijk werd gesloten tussen Jan van Coeverden en Jans van der Meulen. Jan hield een brievenboek bij, waarin hij zijn privé-correspondentie kopieerde. Dat klinkt ons vreemd in de oren, maar was in die tijd vrij gebruikelijk. Evenals een andere gewoonte: het bijhouden van een dagboek van je kinderen. Deze gewoontes zijn voor de huidige generatie misschien bijzonder, maar natuurlijk wel erg leuk. We kunnen uit dit soort documenten namelijk rijkelijk putten voor informatie over vroeger. En dat is precies wat een van de nazaten van Jan en Jans (Suus Boef – van der Meulen) heeft gedaan.
Zij heeft het brievenboek van Jan gebruikt en ook een dagboekje van zijn broer Gillis over de eerste levensjaren van zijn jongste zoon, haar grootvader, om de geschiedenis van haar voorouders vast te leggen. Zo ontstond 'Het verhaal van Jan en Jans'. Het is een leuk boekje geworden en ook voor Diepenveen is het interessant, omdat deze Haagse familie haar oog had laten vallen op 'Het Overvelde'.
In het dagboekje wordt verteld dat de twee broertjes uit het gezin van Gilles in de zomer van 1884 gingen logeren op 'Het Overvelde' onder Diepenveen bij Deventer. In dat jaar had Jan het 31 hectare grote landgoed gekocht voor 16.700 gulden. In datzelfde jaar kocht hij er het aangrenzende 'De nieuwe Kamp' bij, dat 28 hectare groot was. Op het landgoed stonden behalve het huis dat in 1820 was gebouwd, ook enkele pachtboerderijen. De broertjes bleven tien weken op 'Het Overvelde' en gingen er het jaar daarna ook weer logeren. Jan en Jans gingen er in 1897 permanent wonen.
Het boekje bevat erg veel leuke informatie. Het is bijvoorbeeld een genot om de liefdesbrieven van Jan aan zijn Jansje te lezen, al is het alleen maar om te zien hoe brieven in die tijd 'klonken'.

De voorkant van het boekje: 'Het verhaal van Jan en Jans'

In het boekje staan veel foto's, ook oude foto's die zijn gemaakt van het landgoed en de omgeving.
Als u 'Het verhaal van Jan en Jans' zou willen hebben, dan kunt u het bestellen bij de schrijfster zelf. (Suus Boef-van der Meulen, Merellaan 300, 2902 JN Capelle a\d IJssel) Het wordt u toegezonden na overmaking van €15 naar postgiro 1356089, t. n. v. S. Boef-van der Meulen.

Sallandse spreekwoorden (2)

De indruk bestaat dat door internationalisering en individualisering van de taal, het confectiepak van het spreekwoord verdwenen is. Het maatpak, het 'zeg het eens met je eigen woorden' heeft de voorkeur gekregen boven de door ervaring verzamelde zeggingskracht van het spreekwoord. Daarmee dreigt een schat aan wijsheid en kennis uit vervlogen tijden verloren te gaan. Daarom hebben Wim Roetert en Gerrit Hemeltjen, met dank aan Mieke en Annie Bussink, een begin gemaakt van een verzameling Diepenveense spreekwoorden, waarvan er in deze nieuwsbrief en de komende uitgaven telkens enige genoemd en verklaard worden. De schrijfwijze van het Diepenveens is fonetisch en kan kritiek verdragen, evenals de verklaringen van de spreekwoorden. Kritiek, op- en aanmerkingen graag richten aan Herman Denekamp, e-mail: hadee@tref.nl of aan de redactie van dit blad.

Sommige luu bint net klokken, a-j ze neet opwindt, dan sloat ze neet.
Betekenis: Sommige mensen tonen geen enkel initiatief.
Opschepp'n en in de brook scheiten kö'j op oe gat af.
Betekenis: 't Is niet moeilijk op te scheppen, maar het is niet netjes.
Zelfde betekenis: *Pochen en brookscheiten is gien kunst.*
Ongeveer dezelfde betekenis: *Ik heb alles van gold en zilver, zelfs mien keupr'n kètels, zei de opschepper.* Hier klinkt duidelijk de onwaarachtigheid van het opscheppen door.
Smerige wasse en leugens wo'dt steeds meer.
Betekenis: Leugens zijn als vuile was. Er zit een luchtje aan en het wordt ongewild steeds meer.
Niks is trouwer as wark, 't geet oe nooit loop'n.
Betekenis: Ik heb altijd wel werk dat gedaan moet worden.
Ongeveer dezelfde betekenis: *Wark is mooi, maar d'r geet zovölle vrieje tied in zitt'n.*
't Verschil zit in de spijt die doorklinkt.

Mevrouw Crommelin is Diepenveen nog niet vergeten

De naam Crommelin roept bij veel oudere Diepenveners direct herinneringen op aan de strijd, begin jaren' 70 van de vorige eeuw voor het behoud van de gemeente Diepenveen. Deventer wilde toen Diepenveen annexeren. Crommelin streed als een leeuw voor het behoud van zijn groene gemeente. Door de vastberadenheid van de Diepenveners en hun burgemeester kon het onheil toen op het nippertje voorkomen worden. 'Over 20 jaar zullen ze het wel weer proberen,' was zijn voorspelling. Die vrees bleek waarheid en zo verloor Diepenveen op 1 januari 1999 uiteindelijk toch haar zelfstandigheid.

Mevrouw Crommelin: 'Ik tennis nog altijd in Schalkhaar, tegenover het gemeentehuis. Via Bathmen en Oude Molen rijd ik er naar toe. Elke keer weer krijg ik dan pijn in m'n buik als ik zie hoe ver Deventer al opgerukt is. Nu zelfs tot aan Cröddendiek! Maar goed dat mijn man dat niet meer weet.'

Mevrouw Crommelin thuis in Laren. (Harry Mulder)

Op 16 augustus 1957 werd de heer S. Crommelin in Diepenveen geïnstalleerd als burgemeester. 'Een grote wens ging voor hem hiermee in vervulling. 'Ik zal vertellen waarom,' zegt mevrouw Crommelin. 'Mijn man woonde vroeger in Haarlem en mocht als kind af en toe bij zijn grootouders op kasteel Verwolde logeren. Hij leerde hoe mooi het hier in het oosten van Nederland is. Later logeerde hij ook regelmatig bij zijn oom in Holten, burgemeester Van der Borch van Verwolde. Hier kon hij van nabij meemaken hoe het was om burgemeester te zijn. Hij kreeg steeds meer waardering voor het ambt en voor hem stond het op een gegeven moment vast. Ooit wilde hij hier in het oosten burgemeester worden.'

Voor mevrouw Crommelin was deze omgeving ook niet onbekend. Ze werd in 1922 geboren in Brummen als May Huyssen van Kattendijke. Op zesjarige leeftijd verhuisde ze naar de buurtschap Kring van Dorth, vlakbij Bathmen. Haar vader had daar een mooi nieuw huis laten bouwen voor zijn gezin, Huize Dorth. Als klein meisje kwam mevrouw Crommelin regelmatig in Diepenveen op Huize Frieswijk. Ze gingen dan op bezoek bij grootmoeder en (stief-)grootvader Vertholen de Salve de Bruneton.

'Grootvader was een vervent jager en had het landgoed Frieswijk van de Zwolse familie Vos de Wael gepacht vanwege het vele wild dat er aanwezig was. Om het jachtgebied te vergroten kocht hij landgoed De Hoek aan de andere kant van de Raalterweg erbij. Zijn zwager Maas Geesteranus mocht het huis De Hoek bewonen,' vertelt mevrouw Crommelin. 'Ik kan me ook nog vaag herinneren hoe ik als kind in het mooie houten Noorse jachthuis van Frieswijk speelde. Na de tragische dood van grootmoeder in 1928 vertrok mijn grootvader uit Frieswijk. Volgens het huurcontract moest het landgoed in de oorspronkelijke staat worden achtergelaten. Bijgebouwde opstallen moesten daarom verdwijnen, ook het Noorse gastenhuis. Het werd door ene heer Tutein-Noltherius gekocht en naar Kring van Dorth verplaatst. Het werd zijn woonhuis. Na zijn dood werd het van binnen verbouwd tot jeugdherberg De Kleine Haar, wat het tot heden ten dage nog altijd is.'

Tijdens de Tweede Wereldoorlog, was mevrouw Crommelin werkzaam als verpleegster in het Wilhelmina Kinderziekenhuis in Utrecht. Hoofd van de huishouding was daar mevrouw Cost Budde uit Diepenveen. Na de bevrijding leerde mevrouw Crommelin in 1945 op het eerste naoorlogse Leidse studentenlustrum haar man kennen. Later huwden ze en ging het echtpaarin Arnhem wonen waar de heer Crommelin als commiesredacteur op de secretarie van de gemeente werkte. Nog later verhuisde het echtpaar naar Den Haag waar de heer Crommelin sous-chef van het kabinet van de

burgemeester werd. Toen kwamen ook de kinderen: Charlique, Francoise, May en Sam. Na jaren ervaring in Den Haag te hebben opgedaan, was voor de heer Crommelin in 1957 de tijd rijp om zijn eigen weg te gaan. Hij solliciteerde op een burgemeestersvacature in de gemeente Diepenveen en werd aangenomen.

Dat de uitvoering van het burgemeestersambt van Diepenveen niet makkelijk zou worden wist de heer Crommelin al bij zijn aanstelling, want Deventer wilde grenswijzigingen met Diepenveen. Die procedure liep al. In zijn eerste interview zei hij: 'Ik kom naar Diepenveen om er te werken en niet om er stil te zitten'. Het was echter onvermijdelijk dat in 1960 de Platvoet, Borgele, de Keizerslanden en een gebied rond de Douwelerkolk naar Deventer overgingen, want de stad had dringend behoefte aan woningbouwgrond voor zijn inwoners. Maar Deventer was niet tevredengesteld! In 1969 verscheen een rapport waarin de stad zelfs opheffing van de gemeente Diepenveen bepleitte. En erger nog, die wens leek later in Den Haag goed te vallen.

Installatie burgemeester mr. S. Crommelin op zaterdag 17 augustus 1957. De ambtsketen wordt hem omgehangen door loco-burgemeester G.J. Kolkman.

Mevrouw Crommelin: 'Mijn man was vastberaden om zijn gemeente te verdedigen en reisde in die jaren zeer vaak naar Den Haag om te lobbyen bij Tweede Kamerleden voor het behoud van zijn gemeente. Actiecomités werden overal in Diepenveen opgericht om het dreigende gevaar af te wenden. Ik had zelf goede contacten bij de Groene Vrouwen.'

Op 12 september 1972 reisden honderden inwoners van Diepenveen met bussen af naar Den Haag om te protesteren tegen opheffing van hun gemeente. Ook enkele Diepenveners, waaronder hele nette heren en dames die er normaal niet over zouden piekeren om verkleed over straat te gaan lopen, hadden zich voor dit doel als grote kwakende kikkers verkleed. De verslagenheid was enorm toen de Tweede Kamer een dag later besloot om Diepenveen op te heffen.
'Ook mijn man was enorm gefrustreerd door dit oordeel. In de dagen daarna werd hij echter regelmatig door Tweede Kamerleden gebeld om hem moed in te spreken: "Je moet toch doorzetten", zeiden ze. Dat, samen met de wilskracht van veel Diepenveners, gaf hem toch weer de moed om door te strijden,' vertelt mevrouw Crommelin. 'Hij ging dus wéér lobbyen in Den Haag, dit keer bij de Eerste Kamerleden. Achteraf bezien moeten al die jaren gesprekken voeren en vergaderingen leiden - vaak tot 's avonds laat – eigenlijk teveel energie van hem hebben gevergd. Ons gezinsleven

leed er soms ook wel onder. De trein reed echter en hij kon en wilde er niet meer uitspringen.' Op 17 april 1973 was de beslissende dag en weer gingen bussen vol Diepenveners naar Den Haag. Gelukkig werd in de Eerste Kamer uiteindelijk besloten om de gemeente Diepenveen te handhaven, alleen het gebied Colmschate zou naar Deventer moeten overgaan. Mevrouw Crommelin vertelt verder: 'We kwamen 's avonds zeer blij maar doodmoe in Diepenveen aan. Ik schrok even bij de ingang van het dorp en dacht aan een groot ongeluk. Overal waren zwaailichten van brandweer en politie te zien. Het bleek echter het begin van een groots onthaal. Tot in de kleine uurtjes werd in het Dorpshuis van Diepenveen de overwinning gevierd waarbij mijn man en ik zelfs op de schouders genomen werden om ons te huldigen.'

Van alle belevenissen in Diepenveen tussen 1957 en 1980 heeft mevrouw Crommelin drie plakboeken met foto's, kaarten, brieven en krantenknipsels. Die geven goed weer wat er zich hier allemaal heeft afgespeeld in die jaren.
'De voorganger van mijn man, burgemeester Van der Most, woonde ergens in een uithoek van de gemeente, bij Oude Molen. Wij wilden liever in één van de vijf kerkdorpen van de gemeente wonen, nl. in dorp Diepenveen, waar we goed toegankelijk voor alle burgers zouden zijn. Mijn man vond dat zeer belangrijk en had om die reden ook altijd spreekuur bij ons aan huis', vertelt mevrouw Crommelin. 'Dat was op dinsdagmiddag en ik deed meestal open. Sommige mensen begonnen dan meteen al met mij over hun problemen te praten.'

'Oorspronkelijk heette ons huis 'De Uitweg', bij de bouw schijnt er ooit een proces geweest te zijn om uitweg naar de Sallandsweg te verkrijgen. Die naam vonden wij echter niet zo mooi. Hij werd daarom veranderd in 'De Overplecht' omdat het tegenover de oude boerderij 'De Plecht' ligt. We hebben er als gezin een hele goede tijd beleefd. De kinderen konden hier in een fijne omgeving opgroeien, zo waren ze bij DSC en op de Ponyclub. Ik genoot zelf ook van de dagelijkse kontakten met de mensen in het dorp. Zo ging ik om de dag naar de boerderij van Harmsen. Soms werd ik vergezeld door de geit van mijn kinderen, die liep dan gewoon met me mee. Bij buurvrouw Harmsen en haar twee zonen Ep en Chris haalde ik dan verse melk voor ons gezin.'

Mevrouw Crommelin nam zelf ook initiatieven in het dorp. Zo richtte ze samen met zuster Groenenberg de Bejaardensoos op, waarvan het ledental al snel tot 120 groeide. Verder zat ze in het bestuur van het Rode Kruis afd. Deventer-Diepenveen, de Tentoonstellingscommissie en de Hulpdienst voor Ouderen.

In haar plakboeken zijn foto's te zien van het bezoek van prinses Irene en later prins Bernard aan Diepenveen en nog later van koningin Juliana. Belangrijke gebeurtenissen in Abdij Sion zijn ook goed gedocumenteerd. Verder onder andere de inzamelingsactie voor het eerste Dorpshuis van Diepenveen, een cycloon in Diepenveen en de grote restauratie van de N.H.-kerk. Diverse foto's zijn er van Crommelin en de brandweer van Diepenveen. 'Mijn echtgenoot had altijd een hele speciale band met die mannen.'

Op 15 mei 1980 was het afscheid van burgemeester Crommelin. Om zijn opvolger Oudenhoven niet 'voor de voeten te lopen' verhuisde het echtpaar naar Laren (Gld), naar de verbouwde Jacobahoeve op het landgoed Verwolde van de familie. Zo was de heer Crommelin weer terug op de plek waar hij als kind ook al regelmatig vertoefd had. Toen hij nog burgemeester was, had hij in de vakanties al wel wat geaquarelleerd, maar nu kon hij zich volop aan die hobby wijden. Later vervaardigde hij ook enkele bronzen beeldjes. Op het kerkplein in Diepenveen is één van die bronzen kunstwerkjes te zien. Het heet 'Bemoediging' en laat zien hoe moeder-overste van het Diepenveense Vrouwenklooster een novice troost.

Reeds vijf jaar na zijn pensionering overleed de heer Crommelin. Volgens zijn wens werd hij begraven op het kerkhof van zijn geliefde Diepenveen, op een mooie plek vlakbij de Molenkolk. Mevrouw Crommelin woont nog altijd in Laren, maar is ons dorp absoluut niet vergeten! Ze is zeer frequent hier te vinden. Haar huis in Laren is vol met herinneringen aan haar man en Diepenveen. 'De mensen denken dat ik kikkers verzamel. Ik hoef er niets voor te doen, hun aantal hier in huis neemt steeds meer toe!', zegt ze lachend.

29 april 2005
Wilbert Derksen en
Gerrit Hemeltjen.

Oud en nieuw op de foto

Dorpsstraat Diepenveen ongeveer 100 jaar geleden.

Dorpsstraat Diepenveen. Huidige situatie. (Harry Mulder)

Lamberthe de Jong draagt het secretariaat symbolisch over aan Harrie van Klaveren door hem de stempel met het logo van de Historische Vereniging Dorp Diepenveen en Omgeving te overhandigen. Deze gebeurtenis vond plaats op 2 september 2005. (Harry Mulder)

Wisseling binnen het bestuur

Er heeft een wisseling plaatsgevonden binnen het bestuur van de Historische Vereniging: Harrie van Klaveren heeft het secretariaat overgenomen van Lamberthe de Jong. Lamberthe heeft deze taak vanaf de oprichting vervuld. Zij heeft dit steeds met grote nauwkeurigheid gedaan, waarvoor de vereniging haar zeer dankbaar is. Er blijven nog genoeg andere taken voor Lamberthe over, waarop zij zich nu beter zal kunnen concentreren. Zo blijft zij contactpersoon voor nieuwe leden en ook zal ze de contacten met de bibliotheek onderhouden.

De vereniging is blij dat Harrie van Klaveren het secretariaat van haar wil overnemen en wenst hem veel succes!

Een afscheid

De mooie pastorie van Diepenveen staat leeg. Ruim 28 jaar woonden hier Hanna en Hein de Bie. Het was december 1976 toen zij zich met hun twee kleine kinderen in Diepenveen vestigden. Bijna dertig jaar zou Hein de Bie geschiedenis schrijven als de dominee van ons dorp. Maar waar blijft de tijd? De kinderen zijn enkele jaren geleden uitgevlogen en Hein werd in augustus 65 jaar. Het was tijd om afscheid te nemen. José Groen sprak met het vertrekkende echtpaar.

Hein was een van de langstzittende predikanten in ons dorp. Op het bord dat in 1986 ter gelegenheid van het 150 jarig bestaan van de hervormde gemeente Diepenveen door Jan Spiering werd vervaardigd en in de hal van de kerk hangt, is te zien dat alleen dominee J.P. Bösken nog langer predikant was in ons dorp, namelijk van 1801 tot 1839. De eerste dominee was H. Haak. Hij vertrok - net als Hein de Bie - dertig jaar na zijn benoeming in 1719.

Hein de Bie was zich er van bewust dat hij op een historische plek woonde en werkte. Al in 1400 immers werd er een nonnenklooster gebouwd op deze plek. Er is dankbaarheid voor het geluk dat hij heeft gekend. Tegenslagen bleven hem en zijn gezin bespaard.

Hein, Hanna , Eva en Hein jr. in december 1976

Diepenveen was in 1976 al een gemeenschap met zeer verschillende mensen. Dat is zo gebleven, maar De Bie zag het dorp wel veranderen. Er kwamen steeds meer huizen, dus ook meer mensen. Dit kwam volgens hem de samenhang binnen het dorp niet ten goede. De houding van de mensen vindt hij wel ten goede veranderd. Vooral kerkelijk bekeken veranderde deze van ietwat formeel naar minder formeel.

Wat hij de Diepenveners op de valreep nog wil zeggen is het volgende:

'Zorg dat Diepenveen niet te zeer meedoet met gedachten als: dit of dat is niet meer van deze tijd. Met andere woorden: probeer de waan van de dag te onderkennen en te weerstaan. Misschien is in dit verband de volgende gedachte te overwegen: Blijf bij het oude dan zit je het dichtst bij het nieuwe.'

Het oude in ieder geval bewaren door het op te tekenen, dat is iets wat wij als Historische Vereniging proberen te doen. Hanna heeft hieraan zelf ook een steentje bijgedragen als actief lid van de vereniging.

Hanna zegt dat ze met weemoed terug zal denken aan de 'sprookjestuin met het weidse uitzicht over de velden'. Het dorp Diepenveen zal ook met een zekere weemoed terugdenken aan twee mensen die ieder op hun eigen wijze een stempel hebben gedrukt op ons dorp. Hanna door haar inzet voor en interesse in veel zaken, waaronder de Historische Vereniging, en Hein uiteraard door de aard van zijn beroep, maar vooral ook door zijn vertrouwenwekkende uitstraling.

Het zal vreemd zijn hem niet meer door het dorp te zien fietsen.

25 Jaar kinderdagkampen in Diepenveen

Weet u het nog? De kinderkampen van het Sociaal Cultureel Werk (Socuwé) in het Kolkbos bij Diepenveen? Honderden kinderen hebben er in de afgelopen vijfentwintig jaar tijdens grote vakanties van genoten. Misschien heeft u hier zelf ook ooit aan meegedaan. Of anders misschien uw kind(eren). Het is natuurlijk erg leuk om jeugdherinneringen op te halen. Zeker als het om herinneringen gaat waarbij je je kostelijk hebt vermaakt. Als u even terug wilt in de tijd, dan wordt het u nu heel gemakkelijk gemaakt, want in de bibliotheek is door Gerry Berends en Theo Hoetink een nieuwe expositie ingericht in de vitrine van de Historische Vereniging. Het onderwerp : '25 jaar kinderdagkamp in Diepenveen'.
Ook als u er zelf nooit aan heeft deelgenomen, is deze expositie de moeite van een bezoekje aan de bibliotheek waard. Er is veel leuk materiaal verzameld, waardoor u zich weer terug waant in de tijd. U ziet alvast een voorproefje daarvan in deze nieuwsbrief. U kunt de tentoonstelling in de bibliotheek tijdens de openingsuren gaan bekijken.

Een foto van het 3e kinderdagkamp in 1983 op het terrein van de fam. van Engelen naast Challet de Lanckhorst aan de Verlengde Randerstraat. Het thema was toen Zigeunerkamp.
De twee volwassenen midden op de foto zijn Dick Hagen, beroepskracht van de S.J.G.D. en mevr. An Bonte, vrijwilligster van het 1e uur.
S.J.G.D.: Stichting Jeugdwerk Gemeente Diepenveen.

Oproep 1

Beste mensen,
De Historische Vereniging is indertijd niet opgericht om spullen te verzamelen vanuit de historie van Diepenveen e.o. Toch is er in de loop der jaren een aantal dingen bijeengebracht die historische waarde hebben en betrekking hebben op Diepenveen e.o. Het probleem is dat de Historische Vereniging geen eigen ruimte heeft om één en ander te bewaren. Daarom is het op diverse plekken (in de bibliotheek en bij bestuursleden)terechtgekomen. Nu wil het bestuur graag eens inventariseren wat er zoal voorhanden is bij deze of gene. Ondergetekende heeft dit op zich genomen. Daarom wil ik iedereen vragen die iets in huis heeft wat reeds aan de Historische Vereniging Diepenveen e.o is toegezegd dat aan mij door te geven. Dan kan ik een lijst opstellen en is het administratieve archief weer up to date.
U kunt hiervoor contact opnemen met:
Jan Harmelink
0570-593001
e-mail:
j.harmelink@worldonline.nl
Bij voorbaat dank mede namens het bestuur

Oproep 2

Oude films op DVD
Bent u in het bezit van oude films met daarop beelden van Diepenveen en/of directe omgeving? Dan kan de foto- en archiefgroep deze overzetten op DVD. Deze beelden zullen een welkome aanvulling zijn van ons archief. Uiteraard krijgt u uw film zo spoedig mogelijk terug.
U kunt uw films iedere dinsdagmiddag naar de bibliotheek brengen. Daar zijn dan leden van deze werkgroep aanwezig. U mag ze ook bezorgen bij Theo Hoetink, Dorpsstraat 3 of bij Harry Mulder, Molenweg 47.

Voor uw nieuwe agenda

Op donderdag 6 april 2006 wordt in de 'Hof van Salland' de algemene ledenvergadering gehouden.
Op donderdag 9 november 2006 is de volgende historische avond.